

## **„Kwestie wieku i pracy zawodowej z perspektywy polskich organizacji pracowników”**

Tezy do wystąpienia wiceprzewodniczącej OPZZ Wiesławy Taranowskiej  
na międzynarodowej konferencji pn., *Zrównoważone życie zawodowe w każdym wieku*  
Warszawa, 18 maja 2016r.

---

### • **Kontekst demograficzny, zróżnicowanie przeciętnej długości trwania życia**

Mimo pozytywnych zmian przeciętnego trwania życia, Polska nadal wypada niekorzystnie na tle czołówki krajów europejskich. Wiek „dożywania” dla mężczyzn wynosi 73, 8 lat (mniej o ponad 7 lat niż na Cyprze), dla kobiet – 81,6 lat (mniej o 4 lata niż w Hiszpanii). Średnia dla mieszkańców UE to 78,1 lat dla mężczyzn i 83,6 lat dla kobiet.

W najbliższych latach nastąpi systematyczny spadek liczby ludności w Polsce z 38,5 mln (2013r.) do około 34 mln (2050r.), a więc o około 4,5 mln osób.

*Życie w zdrowiu:* według raportu WHO (2013r.) w zdrowiu przeciętnie Polak przeżyje 66 lat; także z ostatniego raportu OECD wynika, że średnio np. polski mężczyzna w wieku 50 lat może spodziewać się przed sobą 15,4 lat życia w zdrowiu. Polska ma także największy spośród krajów Unii Europejskiej odsetek osób w wieku 50 - 64 lata z poważnymi problemami zdrowotnymi i tzw. „wielochorobowością”.

*Wniosek:* zmiany struktury populacji wiekowej i liczbowej oraz trendy wskazujące na lata życia w zdrowiu będą miały znaczący wpływ na rynek pracy i jego wyzwania.

**Polska, dla której prognozy demograficzne nie są niesprzyjające, będzie musiała zmierzyć się ze wszystkimi problemami wynikającymi z trendów demograficznych i zdrowotnych w aspekcie wyzwań zrównoważonego życia zawodowego.**

W dyskusji publicznej nad tym zagadnieniem należy brać w szczególności pod uwagę **zmiany możliwości wykonywania pracy wraz z wiekiem** (wymagania pracy fizycznej, subiektywne odczucia zdolności do pracy, zdolność do pracy w kontekście wymagań określonych zawodów itp.). Nie bez znaczenia jest także obecna **dyskusja o kierunkach reformy emerytalnej w Polsce.**

### **WYZWANIE !**

**Stan idealny: uwzględniać potrzeby pracowników w każdym wieku i na każdym etapie aktywności zawodowej !**

### **Propozycje realizacji wyzwań:**

- akcentowanie znaczenia *profilaktyki zdrowotnej pracowników* (systematyczne zwiększenie nakładów na prewencję wypadkową prowadzoną przez ZUS, dyskusja nad zakresem profilaktycznej ochrony zdrowia wobec zatrudnionych, zwłaszcza po 55 r. ż.);

- *ciągłe kształcenie i szkolenie zawodowe*: zapewnienie w każdym wieku uczestnictwa i dostępu do edukacji, szkoleń i rozwoju umiejętności zawodowych umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy czy przekwalifikowanie się;
- stała i systematyczna *poprawa warunków pracy* oraz tworzenie *zdrowego środowiska pracy*: propagowanie warunków pracy podtrzymujących zdrowie i „dobrostan pracowników”;
- *strategie zarządzania wiekiem w pracy*: dostosowanie rozwoju zawodowego i warunków pracy do zmieniających się potrzeb pracowników wraz z wiekiem;
- *wobec młodych pracowników*: wzmocnienie szans na zatrudnienie i utrzymanie ich na rynku, w szczególności poprzez ograniczanie skali zatrudnienia w oparciu o umowy cywilnoprawne i na czas określony; rozwój infrastruktury pozwalającej na godzenie ról zawodowych z obowiązkami rodzicielskimi (rozwój różnych form instytucjonalnej opieki nad dziećmi, polityka mieszkaniowa);
- *zapobieganie dyskryminacji zatrudnienia ze względu na wiek*: zagwarantowanie równych praw na rynku pracy wszystkim grupom, w szczególności starszym pracownikom; powstrzymanie się od postrzegania wieku jako kryterium decydującego o tym czy dany pracownik jest zdolny do wykonywania konkretnej pracy; zapobieganie negatywnym stereotypom związanym z wiekiem oraz postawom dyskryminacyjnym wobec szczególnie starszych pracowników w miejscu pracy;
- *rola medycyny pracy*: konieczna jest zmiana podejścia do zadań medycyny pracy w kierunku zwiększenia jej roli profilaktycznej i promocji zdrowia, a nie tylko orzeczeń do zdolności do pracy;
- zwiększenie znaczenia *obszaru zdrowia publicznego* w polityce zatrudnienia i solidarności międzypokoleniowej: istotna jest rola i znaczenie nowotworzonego Narodowego Programu Zdrowia i nacisk na znaczenie zdrowia publicznego.

Warszawa, 18 maja 2016r.

Wiesława Taranowska  
Wiceprzewodnicząca OPZZ